

KODEKS PONUDNIKOV OMREŽIJ ELEKTRONSKE IZMENJAVE DOKUMENTOV

I. Uvod

Elektronska izmenjava dokumentov prek ponudnikov elektronske izmenjave dokumentov mora delovati povezano ter odprto. Namen kodeksa je zagotoviti kvalitetno delovanje, funkcionalnost, povezovanje in jasne komercialne pogoje.

Podpisniki tega kodeksa so ponudniki elektronske izmenjave dokumentov, ki se zavezujejo zagotoviti pogoje ter sprejeti ustrezne ukrepe za doseg ciljev, navedenih v tem kodeksu. Ponudniki elektronske izmenjave dokumentov prevzemajo polno odgovornost za svoje storitve ter se hkrati zavezujejo, da bo njihovo delovanje v skladu s tem kodeksom.

II. Uporabljeni izrazi

V kodeksu uporabljeni izrazi pomenijo:

- **Elektronski dokument** (angl. electronic document) predstavlja samostojno vsebinsko enoto informacij v elektronski obliki. Med elektronske dokumente, ki so predmet kodeksa, uvrščamo e-račun in vse z e-računom povezane e-dokumente.
- **Elektronsko sporočilo** (angl. electronic message) vsebuje enega ali več priloženih elektronskih dokumentov, ki si jih pošiljatelj in prejemnik izmenjata, ter predstavlja element v poslovnem procesu pošiljatelja in prejemnika.
- **Ovojnica sporočila** (angl. message envelope) je del elektronskega sporočila, ki opredeljuje vrsto dokumenta, pošiljatelja in prejemnika ter druge meta podatke, pomembne za usmerjanje in avtomatsko obdelavo sporočila.
- **Digitalni podpis** (angl. digital signature) je podpis v elektronski obliki, narejen z uporabo kriptografije in omogoča preverjanje celovitosti podatkov in avtentičnosti podpisnika.
- **Šifriranje dokumenta** (angl. document or message encryption) je postopek, pri katerem se z uporabo kriptografije dokument zavaruje pred nepooblaščenimi vpogledi tako med samo izmenjavo dokumenta kot tudi v sistemu pošiljatelja in prejemnika.
- **Varna elektronska pot** (angl. secure electronic connection) je varna medsebojna povezava pošiljatelja in prejemnika (od točke do točke) v skladu z določenim transportnim protokolom, ki zagotavlja celovitost izmenjanih informacij in avtentičnost pošiljatelja in prejemnika.
- **Ponudnik elektronskih storitev** (angl. electronic service provider) je tisti, ki zagotavlja komercialne elektronske storitve z določeno funkcionalnostjo (npr. elektronska hramba, elektronski register, elektronska izmenjava, kreiranje dokumentov, konverzije dokumentov, digitalno podpisovanje...).
- **Elektronska izmenjava dokumentov** (angl. electronic data interchange - EDI) je varen prenos elektronskih dokumentov med informacijskimi sistemi organizacij brez posredovanja človeka.

- **Ponudnik elektronske izmenjave dokumentov** (angl. EDI reseler/provider) zagotavlja storitve elektronske izmenjave dokumentov.
- **Omrežje elektronske izmenjave** (angl. EDI network) je sistem, ki skozi centralno točko zagotavlja izmenjavo elektronskih dokumentov med večjim številom uporabnikov.
- **Ponudnik omrežja elektronske izmenjave** (angl. EDI network provider) zagotavlja storitve elektronske izmenjave znotraj omrežja in priključne točke na omrežje.
- **Sistem povezanih omrežij elektronske izmenjave** (angl. EDI network interconnection) so medsebojno povezana omrežja, ki zagotavljajo izmenjavo standardiziranih sporočil med uporabniki, ki so povezani v različna omrežja.
- **Uporabnik** (angl. End User) je pravna ali fizična oseba, ki je izdajatelj ali prejemnik elektronskih dokumentov, ki se prenašajo preko omrežja.

III. Načela povezovanja v sistem povezanih omrežij elektronske izmenjave

Cilj povezovanja v sistem povezanih omrežij elektronske izmenjave je zagotoviti varno in zanesljivo izmenjavo elektronskih dokumentov med uporabniki, in sicer ne glede na to v katero omrežje so povezani.

Omrežja elektronske izmenjave se povezujejo v skladu z obojestranskim interesom in dogovorom ponudnikov omrežij.

Omrežja elektronske izmenjave se povezujejo preko enotne točke (vmesnika ali prehoda) z jasnimi pogoji povezovanja, z zagotovljeno kvaliteto delovanja, sledljivostjo ter nadzorom prehoda sporočil med omrežji.

Sistem povezanih omrežij mora vsem uporabnikom storitev zagotoviti vnaprej jasne pogoje poslovanja in kvalitetne storitve.

Člani sistema povezanih omrežij elektronske izmenjave pri svojem medsebojnem poslovanju upoštevajo visoka poslovna, moralna in etična merila.

IV. Zaveze ponudnikov omrežij elektronske izmenjave

Ponudnik omrežja elektronske izmenjave zagotavlja:

- povezovanje z drugimi omrežji elektronske izmenjave,
- varno in zanesljivo izmenjavo (pošiljanje in prejemanje) med omrežjema za dogovorjene dokumente med uporabniki obeh omrežji in znotraj omrežja,
- ohranjanje avtentičnosti sporočil med prenosom,
- možnost preverjanja in potrjevanja informacije o prejemnikih in pošiljateljih v svojem omrežju – enoten način identifikacije,
- javno objavo informacij o omrežju (objavljene na portalu ponudnika omrežja):
 - katere storitve elektronske izmenjave omogoča - procese,
 - katere elektronske dokumente podpira v procesu izmenjave,
 - kakšne načine sledljivosti izmenjave med omrežji podpira (povratne informacije),

- kako se terminsko izvaja izmenjava in usmerjanje sporočil (on-line, na uro, dnevno,...)
- zagotavljati enotne poslovne pogoje za izmenjavo sporočil med omrežjema vsem uporabnikom obeh povezanih omrežij.

Ponudnik omrežja elektronske izmenjave ne sme:

- omejevati možnosti povezovanja z drugimi ponudniki omrežij elektronske izmenjave,
- omejevati izmenjave sporočil med posameznimi uporabniki omrežij (diskriminacija),
- ovirati prehoda uporabnikov med omrežji, če zakon ne določa drugače,
- uporabljati elemente nelojalne konkurence pri izvajanju storitev izmenjave.

V. Zagotavljanje kvalitete storitev

Ponudnik elektronske izmenjave, ki se povezuje, mora:

- imeti javno objavljen urnik delovanja, pogoje poslovanja in reševanja reklamacij, obseg in vrsto dokumentov, katerih izmenjavo podpira ter cenike,
- zagotavljati drugemu omrežju in uporabnikom možnost izmenjave ter ustrezne povratne informacije o dostavi, sprejemu in/ali zavrnitvi dokumenta (sledljivost med in znotraj omrežja),
- zagotavljati prenos in dostavo sporočil najkasneje naslednji delovni dan od prejema, z javno objavljenim urnikom,
- zagotavljati sledljivost izmenjanih sporočil ter zanesljivo dostavo, za katero odgovarja,
- zagotavljati podporo izmenjavi vseh dokumentov, ki tvorijo celovit proces izmenjave med partnerji za določen namen (Primer za **eRačune** – eRačun, Priloge, Vizualizacije, Zavrnitev, Dobropis, ...),
- imeti vzpostavljen sistem podpore ter reševanja reklamacij uporabnikov in drugega omrežja,
- seznaniti komitente s pogoji zagotavljanja delovanja, podpore uporabnikom in reševanja reklamacij,
- vzpostaviti nadzor nad delovanjem sistema in posredovati (javno objavljati) kontaktne podatke za potrebe obveščanja o morebitnih zastojih ali varnostnih incidentih.

VI. Skupina podpisnikov kodeksa in njeno delovanje

Člani skupine podpisnikov kodeksa so vsi podpisniki kodeksa in dva člana Nacionalnega foruma za eRačun. Praviloma sta člana s strani Nacionalnega foruma za eRačun predstavnik Gospodarske zbornice Slovenije in predstavnik uporabnikov sistema.

Skupina se sestane praviloma najmanj enkrat letno. O svojem delu poroča na sejah Nacionalnega foruma za eRačun.

Delo skupine koordinira koordinatorska skupina. Koordinatorja in njegovega namestnika izberejo člani skupine z večino.

Skupina obravnava vprašanja s področja delovanja ponudnikov omrežij elektronske izmenjave dokumentov ter oblikuje in posreduje predloge pristojnim organom in inštitucijam.

Posamezni podpisnik je lahko zaradi kršitev ali neizpolnjevanja zahtev kodeksa z večino glasov članov skupine izločen iz skupine podpisnikov kodeksa.

Skupina lahko predlaga spremembo ali dopolnitev kodeksa in ga posreduje v potrditev Nacionalnemu forumu za eRačun.

VII. Zaključek

Podpisniki kodeksa se kot ponudniki omrežij elzmenjave zavezujejo, da bodo zagotavljali povezano, kvalitetno in spodbudno okolje za elektronske izmenjave in elektronsko poslovanje med poslovnimi in fizičnimi uporabniki omrežij ter zagotavljali verodostojno dostavo elektronskih dokumentov, in sicer ne glede na to, v katerem omrežju elzmenjave poslujejo.

Podpisniki kodeksa s podpisom potrjujejo, da izpolnjujejo pogoje za ponudnika omrežja elektronske izmenjave, zagotavljajo zahtevane funkcionalnosti elektronske izmenjave in ustrezno kvaliteto, varnost in zanesljivosti izmenjave ter s tem omogočajo povezovanje in prost pretok elektronskih dokumentov med vsemi uporabniki.

Ponudniki elektronske izmenjave in podpisniki kodeksa bodo objavljeni na spletni strani Nacionalnega foruma za eRačun Slovenije (www.slovenskieracun.si), na kateri bodo objavljene tudi informacije o posameznem ponudniku elektronske izmenjave in dodatnih elektronskih storitev.

Ljubljana, dne _____

Podpisniki:

Ponudniki elzmenjave

Nacionalni forum za eRačun Slovenije